JAN KOCHANOWSKI UNIVERSITY OF KIELCE

INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

CURRENT PROBLEMS OF THE COUNTRY'S ECONOMY: GLOBAL EXPERIENCE AND DOMESTIC REALITIES

November 7-8, 2025

Proceedings of the Conference

IZDEVNIECĪBA
BALTIJA
PUBLISHING

UDK 33(062)

Cu643

Organising Committee

Andrzej Pawlik	Professor, dr hab., Head of the Microeconomics Department, Jan Kochanowski University of Kielce, Poland.
Paweł Dziekański	dr., Professor, Jan Kochanowski University of Kielce, Poland.
Yuliya Bogoyavlenska	Ph.D, Assistant Professor in Economy, Department of Personnel Management and Labour Economics Zhytomyr State Technological University, Ukraine.
Rita Bendravičienė	Dr. of Management and Administration, Associate Professor, Dean of Faculty of Economics and Management, Vytautas Magnus University, Lithuania.
Natia Gogolauri	Professor, Dr. of Economics, Head of Quality Assurance, New Higher Education Institute (NEWUNI), Georgia.
Martina Diesener	Professor, Dr. of Economics, Head of Faculty of Economics and Management Science, Universitat Leipzig, Germany.
Olga Chwiej	Associate Professor, Dr. of Economics, freelancer scientist, Poland.
Kostiantyn Shaposhnykov	Professor, Dr. of Economics, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Vice-Rector for Research and International Relations, Higer Educational Institution "University of Future Transformation", Ukraine.
Oleh Holovko	PhD, Head of the Black Sea Scientific Research Institute of Economics and Innovation, Ukraine.

International Scientific Conference **Current Problems of the Country's Economy: Global Experience and Domestic Realities** : Conference Proceedings (November 7-8, 2025. Kielce, Poland). Riga, Latvia : Baltija Publishing, 212 pages.

ISBN: 978-9934-26-633-1

DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-633-1

© Izdevniecība "Baltija Publishing", 2025
© Jan Kochanowski University of Kielce, 2025
© Authors of the articles, 2025

CONTENTS

ECONOMICS

Bohdan Bondarenko
DIGITAL TRANSFORMATION OF STRATEGIC MANAGEMENT AS A FACTOR OF ENTERPRISE COMPETITIVENESS 1

Anton Vanin
DIGITALIZATION OF IT COMPANIES AS POTENTIAL FOR HUMAN CAPITAL DEVELOPMENT IN THE DIGITAL ECONOMY 4

Anton Hrianyk
PRICING STRATEGIES IN THE SOFTWARE PRODUCTS AND SERVICES SEGMENT OF THE MODERN INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES MARKET 8

Mariana Dobrovna, Olena Shevchuk, Ihor Romanych
STRUCTURAL SIMILARITIES AND DIFFERENCES OF EFFECTIVE SOCIAL MARKET ECONOMIES IN NORTHERN EUROPEAN COUNTRIES: THE CASE OF FINLAND AND THE NETHERLANDS 11

Olena Kovalchuk, Mikaella Lohoida-Kopyk, Ihor Romanych
SOCIAL SYSTEM OF NEIGHBORING EU STATES: SIMILARITIES AND DIFFERENCES BETWEEN POLAND AND GERMANY 15

Oksana Kovtun
CONTROL AND SAFETY OF DRINKING WATER IN UKRAINE DURING THE WAR 19

Olena Kostiunik
INCLUSION AS A KEY PRINCIPLE OF MODERNIZATION OF THE SOCIAL SERVICES SYSTEM IN UKRAINE 24

Liudmyla Kot
FORMATION OF A SOCIAL ENTREPRENEURSHIP ECOSYSTEM IN UKRAINE IN THE CONTEXT OF EUROPEAN INTEGRATION 28

Oleh Oleshko
THE IMPACT OF “SMART” DIGITAL TECHNOLOGIES ON THE INNOVATIVE DEVELOPMENT OF ROAD TRANSPORT 32

Iaroslav Petrunenko
FROM FORMALISM TO EFFECTIVENESS: TRANSFORMATION OF UKRAINE’S STATE REGULATORY POLICY IN THE CONTEXT OF EU STANDARDS 36

Kostiantyn Sazonov
MACROECONOMIC EFFECT OF ENERGY TRANSFORMATION
IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT 41

Oleksandr Sydorov
STRATEGIC INITIATIVES TO ENSURE OF INNOVATION
AND INFORMATION TRANSFORMATIONS IN UKRAINE 45

Andrii Sryberko
REVITALIZATION OF UKRAINE'S RESORT AND WELLNESS
ECONOMY: LEVERAGING NATURAL HEALING ASSETS
TO ESTABLISH ECONOMIC GROWTH POLES 48

Olha Khaietska, Iliya Revuzhenko
GREEN ECONOMY AND DIGITAL INNOVATIONS AS THE
FOUNDATION OF SUSTAINABLE ECONOMIC DEVELOPMENT 53

Oleh Shulha
"GREEN" RECONSTRUCTION AND SUSTAINABLE ENERGY
TRANSITION IN THE CONTEXT OF A STRATEGIC APPROACH
TO FORMING URBAN RESILIENCE 57

HOTEL AND RESTAURANT BUSINESS

Oleksandr Monastyrskyi, Volodymyr Kovalyshyn
IMPACT OF SUSTAINABLE TOURISM
ON THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF REGIONS 62

ACCOUNTING AND TAXATION

Nataliia Golub
FEATURES AND CURRENT STATE
OF ACCOUNTING IN UKRAINE 66

Yuliia Popivniak
ARTIFICIAL INTELLIGENCE AGENTS
IN THE ACCOUNTING OF AN ENTERPRISE 70

FINANCE, BANKING AND INSURANCE

Anatoliy Gutsul
ENVIRONMENTAL AND SOCIAL ASPECTS
AS FACTORS INFLUENCING THE FORMATION
OF PROFITS IN MODERN ENTERPRISES 73

Yuliya Danylenko
EUROPEAN EXPERIENCE IN CROWDFUNDING
LEGISLATIVE REGULATION 77

ACCOUNTING AND TAXATION

Nataliia Golub, Candidate of Economic Sciences,
Associate Professor
Dmytro Motornyi Tavria State Agrotechnological University
Zaporizhzhia, Ukraine

DOI: https://doi.org/10.30525/978-9934-26-633-1-17

FEATURES AND CURRENT STATE OF ACCOUNTING IN UKRAINE

ОСОБЛИВОСТІ ТА СУЧАСНИЙ СТАН БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В УКРАЇНІ

Бухгалтерський облік є однією з базових складових економічної системи будь-якої держави. Від рівня його організації, достовірності та відповідності міжнародним вимогам залежить прозорість фінансово-господарської діяльності суб'єктів підприємництва, інвестиційна привабливість країни, ефективність податкової політики та управління державними фінансами. Чинники які впливають на економіку, а саме – глобалізація, цифровізація економіки, воєнний стан та економічна нестабільність – диктують вимоги до якості облікової інформації та компетентності фахівців. Тому бухгалтерський облік у виконує не лише інформаційну функцію, а має стратегічне значення як інструмент антикризового управління, фінансового контролю та прозорості бізнес-процесів.

Для організації обліку в Україні діє дворівнева система регулювання обліку:

1. Державний рівень – Міністерство фінансів України – затверджує стандарти, плани рахунків бухгалтерського обліку, методичні рекомендації, визначає порядок ведення звітності.

2. Професійний рівень – Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, Спілка аудиторів наукові установи і навчальних заклади – формують професійні стандарти та здійснюють підготовку кадрів.

У зв'язку з факторами впливу на економіку потребує оновлення потребує і нормативно-правова, а саме: необхідно спростити вимоги

до малого бізнесу, забезпечити єдність податкового та бухгалтерського підходів, адаптувати законодавство до умов цифрової економіки.

Воєнний стан, безпрецедентним викликом для всіх сфер економіки, зокрема й бухгалтерського обліку. Умови невизначеності, втрати активів, міграція трудових ресурсів, руйнування логістичних ланцюгів, зміни у податковому законодавстві та необхідність швидкої адаптації до нових реалій поставили перед бухгалтерською спільнотою завдання забезпечення достовірності фінансової інформації в умовах кризи [1].

Одними з проблем які виникли є коливання валютного курсу, інфляція, зниженні інвестиційної активності, дефіциті бюджетних ресурсів і зміні структури ринків. Для бухгалтерського обліку ці фактори вносять свої проблеми. Розгляне кожен фактор:

1. Значні курсові коливання призвели до необхідності частого перегляду оцінки активів та зобов'язань у валюті. Це ускладнило складання фінансової звітності, особливо для підприємств-експортерів і компаній із зовнішньоекономічними контрактами.

2. Інфляція спотворює показники фінансової звітності, оскільки облікові оцінки, зроблені на початку звітного періоду, вже не відповідають реальній вартості активів наприкінці періоду.

3. Руйнування інфраструктури, відключення електроенергії та перебої в інтернет-зв'язку зумовили проблеми із веденням облікових реєстрів, своєчасною передачею документів та формуванням звітності.

4. Пошкодження або знищення офісів і складів спричинило утрату первинної документації, що ускладнює підтвердження господарських операцій. Законодавець був змушений внести тимчасові зміни, які дозволяють відновлювати документи за копіями, електронними даними або довідками контрагентів.

Бухгалтерський облік збирає інформацію для різних користувачів. Одними із них є користувачі податкової. Ті зміни які відбуваються в економіці торкаються і оподаткування. Відповідно зміни відбулись у податковому законодавстві з метою зменшення тиску на бізнес і забезпечення фіскальної стабільності. Зокрема, прийнято низку постанов, наказів і законів, які дозволили [2]:

• спростити подання звітності (зокрема, податкової та фінансової) для підприємств, що не мають фізичної можливості дотримуватись строків;

• застосовувати альтернативні методи обліку та оцінки активів у разі неможливості отримання достовірної інформації;

• використовувати електронні сервіси для реєстрації первинних документів, актів, накладних, податкових декларацій.

Це дозволило зменшити ризики штрафів і санкцій для підприємств, які тимчасово не могли виконувати обов'язки. Багато підприємств були змушені:

• перенести облікові дані у хмарні сервіси (Google Drive, Microsoft Azure, сервери за кордоном), щоб уникнути втрати інформації;

• оптимізувати документообіг шляхом переходу на електронний облік;

• використовувати спрощену систему звітності для малого бізнесу;

• переглянути облікову політику у зв'язку з ризиками втрати активів або неможливістю їх інвентаризації.

Особливо гострою проблемою стала переоцінка та списання активів – підприємства, які втратили виробничі потужності або запаси. Для підтвердження фактів повинні бути документальне підтвердження наявності цих втрат, а саме: спеціальних актів комісій і дозволів від військових адміністрацій.

Значна частина бухгалтерів була змушена змінити місце проживання або покинути території бойових дій, що спричинило дефіцит кваліфікованих кадрів у сфері обліку. Підприємства вирішували проблему кількома шляхами [3]:

• дистанційна робота з використанням онлайн-систем бухгалтерського обліку (M.E.Doc, BAS, SAP);

• передача облікових функцій на аутсорсинг;

• залучення консультантів для підготовки звітності відповідно до МСФЗ.

Водночас роль бухгалтера суттєво зросла: він став не лише обліковцем, а й фінансовим аналітиком, що оцінює вплив воєнних ризиків на бізнес і формує дані для стратегічних рішень керівництва.

Одним із позитивних наслідків кризи стала акселерація цифровізації бухгалтерського обліку. Використання електронного документообігу, хмарних сервісів, онлайн-звітності та автоматизованих ERP-систем дозволило:

• зберегти дані навіть у разі втрати фізичних носіїв;

• забезпечити безперервність бухгалтерського процесу;

• спростити взаємодію між підприємствами, контролюючими органами та банками;

• скоротити витрати часу на рутинні операції.

Таким чином, всі обставини які виникли, стали каталізатором переходу до цифрової моделі обліку, яка відповідає світовим трендам і створює передумови для відновлення бізнесу в повоєнний період.

Після завершення воєнного стану відбудеться низка етапів які потрібно буде провести в бухгалтерському обліку:

• необхідність інвентаризації збитків і відображення їх у фінансовій звітності;

• створення єдиної державної бази облікових даних для обміну між органами влади, аудиторами, донорами запровадження електронного архіву, інтеграція з системами Державної податкової служби, банками, митницею;

• підготовка кадрів, що поєднують знання у сфері обліку, ІТ та управління ризиками;

• осучаснення НП(С)БО з урахуванням МСФЗ для малого бізнесу

• розвиток управлінського обліку як основи аналітики та стратегічного планування.

• зміцнення довіри до фінансової звітності через посилення ролі аудиту й державного контролю

• професійна сертифікація бухгалтерів на рівні міжнародних стандартів.

Отже, економічна нестабільність яка виникла в Україні у зв'язку з низкою факторів, суттєво трансформували бухгалтерський облік в Україні. Попри складні умови, українська облікова система продемонструвала гнучкість і здатність до адаптації.

Література:

1. Савків У.С., Кузьмин Т.Л. Удосконалення ведення бухгалтерського обліку та формування звітності в умовах цифрової економіки *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2023. Вип. 19. Т. 2. С.87–95.

2. Клименко М. Бухгалтерський облік під час війни: що буде зі звітністю та як оптимізувати податки. Юридична Газета Online. 2022. URL: https://yur-gazeta.com/publications/practice/podatkova-praktika/buhgalterskiy-oblik-pid-chas-viyni-shcho-bude-zizvitnistyu-ta-yak-optimizuvati-podatki.html

3. ТОП 7 українських програм для ведення бухгалтерії *Фінансова академія актив*. URL: https://finacademy.net/ua/materials/article/perehodimo-na-ukrayinske